

LA CAMPANA DE GRACIA

!!! !!!

MUSEO
BIBLIOTECA
N.º

UN CASTICH.

¡YAMHO temps ha y voldriam no haver tingut rahò.

L'esperit de fraccionament, la passió miserable y mesquina, lo inmoderat desitj per part d' alguns de disfrutar del pressupuesto, la falta de sentit polítich y

sobre tot l' afany de devorarnos mútuament han mort á la República federal espanyola.

No han sigut las bayonetas de 'n Pavia, tant com las nostras miserias lo que 'ns han donat lo cop de gracia.

Mes ay! Prenémho ab la resignació ab que 's pren un cástich merescut: prenémho també com una llissó amarga, com una experiencia costosa, y esperém, després de un período de martiri ser mes dignes que are de regir los destinos de la patria!

Prou nos queixavam nosaltres de la divisió que reynava en lo partit: prou nos queixavam últimament de la falta de inteligencia que hi havia entre en Salmeron y en Castelar, falta de inteligencia que produhía l' aniquilament de la majoria y per consegüent la impossibilitat de que pogués legalment constituhirse govern republicá.

Perque una vegada á terra en Castelar ¿qui havia de substituirlo?..

¿L' esquerra? ¿Lo centro? ¿'Ls disidents de 'n Salmeron?.. Fraccions exigüas, menos numerosas en l' Assamblea que la fracció del mateix Castelar ¿ab quin apoyo podian contar per ferho?..

¿Havia de substituirlo un ministeri format á la vegada de totes tres fraccions?.. Y de quina manera havian de combinarlo? ¿Qui era capás de contentar totes las ambicions desencadenadas? De segur que no hi havia prou carteras en la millor quincalleria d' Espanya, per tant y tant aspirant al ministeri.

Nosaltres no eram cegos partidaris de 'n Castelar. Haviam condemnat alguns de sos actes; bè prou 'u saben los lectors de *la Campana!*

Consideravam perillosa la seva política, al estat en que la véyam.

La disciplina militar que nosaltres voliam que 's restablís, no era pas la disciplina monárquica que havia restablert en Castelar.

La benevolencia pèls partits liberals no republicans, que nosaltres desitjavam que 's guardés, no era pas l' importancia que en Castelar los dava.

Finalment la promoció dels bisbes, nos feu exclamar que aquestos bisbes que nosaltres mateixos nos buscavam, serian los que confirmarian á la pobre República.

Pero davant de las opinions individuals hi ha las afeccions mes puras de la conciencia, hi ha la realitat freda; y aquellas afeccions son totes per nostre ideal, y aquesta realitat consistia en no curar un mal, per enjendrarne un de pitjor.

¡Ah! ¿Com haviam nosaltres de anar contra en Castelar, en aquells moments, en que véyam que la seva cayguda era la cayguda de la República? ¿Com haviam nosaltres, á pesar de totes nostras opinions particulars, de fomentar la miseria y la ambició entre aquells republicans que desitjavam tan sols la cayguda de 'n Castelar, per posarse en los puestos que sos companys deixavan vuits? ¿Com haviam nosaltres de permetre que aquesta gangrena s' estengués pèl cos de la República?..

Pero ay! Si hi ha un objecte que cega, de segur que aquest es la passió.

Los diputats no sabian que un general, que no volém calificar, mentres ells disputavan la jugada, esmolava las bayonetas per treure'ls del temple de la representació nacional, en que li havia colcat lo sufragi del país.

¡Tot Madrit ho sabia, tot Madrit menos ells!

Y fins en lo moment en que avansava cap al Congrès, mentres ells seguian en sos cabildos, la noticia de que arribava tot un exercit pera llansarlos al carrer, la prengueren com una fábula ab que reccionar los ánimos y ferlos tornar al costat del orador ilustre.

¡Sembla impossible!

Prou després quan los soldats penetran al saló de sessions, ressonaren unaniment los crits de «unió y de concordia!» Prou los diputats s' agruparen al rededor de 'n Castelar y l' alsaren sobre un pedestal que no havia alcançat may en sa gran y honrosa vida!

Era ja tart. Aquells desitjos, fills del temor havian de ser fills de la convicció pochos moments avants. La Assamblea quedava disolta: quedava disolta l' expressió de la voluntat del poble, y la ignominiosa bofetada que se 'ns dava, queya bronzint sobre las galdas de tot republicá honrat y amant de sas ideas.....

No es hora de recriminacions, ni es tampoch oportú que després de la nostra cayguda fem lo mateix que 'ls partits monárquichs, los quals quan eran morts, eran quan ab mes furia 's combatian.

Si es cert que representém una idea noble y gran, que alguns cops cegats per la miseria y la passió mesquina hem desconegut; si es cert que 'l poble espera de nostres principis una redenció que cap mes causa pot donarli, si es cert que tots hem pecat, reconeixém lealment las nostras faltas, no 'ns las tirém pas en cara y perdonémnoslas, sempre que 'l noble desitj d' esmena vaja ab nosaltres.

Lo cop de forsa que 'ns ha llensat del poder fentnos víctimas dels mateixos elements que nosaltres acumulavam contra 'ls enemichs de la República, tal vegada un dia 'ns rehabiliti.

Y si es cert que las masses populars han vist ab estupor lo que ha passat, y la sanch no 'ls ha muntat al cap com en altres cassos hauria succehit, no es menos cert també que la nostra conducta desatentada es l' única que tèn la culpa de que 'l poble haja caygut en lo mes cruel fastidi.

Tal vegada l' espuela de la reacció no tardi en despertar-lo. Llavors cuydém de que tots estiguém purificats.

BATALLARAS

Sanch generosa, sanch republicana, sanch d' espanyols ha tenyit los carrers de Barcelona.

Ho sentim y ho plorém.

Sentim que s' emplehin esforsos, per nobles que sigan contra un fet que ja no té retop.

Plorém davant la sanch de germans nostres, de correligionaris nostres, derramada tant inutilment.

Una vegada mes, entre-mitj de las descárregas que ressonan en nostras orelles, mentres aquestas ratllas escribim, recomanem á tots la calma necesaria, la resignació deguda, á fi de probar ab ellas que si una vegada no forem prou dignes de representar las nostras ideas desde 'l poder, lo nostre martiri apurat ab heróica resignació acabarà per tornar-nos'en.

Deixém que 'ls partidaris de la forsa se valgan d' ella mentres pugan, ab la confiança de que tant l' idea com la rahó sempre suran.

Avuy no 'ns cal dir res mes.

En Castelar, després de ser arrastrat fora del local de l' Assamblea, rebé un recado de 'n Pavia encomenantli la formació de govern.

La seva resposta fou enérgica: «No admito lo poder, de la forsa bruta, sino de la lley, digué l' ilustre orador.

Mes tart publicá la següent eloqüentíssima protesta:

«De la demagogia 'm separa la mèva conciencia; de la situació que acaban d' aixecar las bayonetas me 'n separan la mèva conciencia y la mèva honra.»

Nos adherim ab tota l' ánima á aquestas paraulas.

A Madrit, després del Cop de Estat, los carers han estat brillantment concorreguts, notantse en totes las caras una expansió de goig y d' agrado.

Madrit se refocila, y després d' haver empu degat ab la seva corrompuda atmósfera á la pobre república, vol tornar á ser digne de ser la cort de un rey qualsevol.

Cada hú del seu ofici, y Madrit de córt.

A Valencia s' han fet presons, á Valladolid també, á Zaragoza, á Madrit y aquí també alguna....

Quan nosaltres varem pujar tothom quedá tranquil: lo nou govern, no es com nosaltres.

Al qu' es *cornut*, vol que siga també *apaleat*,

En Castelar havia restablert ab gran energia la disciplina militar.

Apesarat pèls clamors de las classes conservadoras mirá de acallarlas, fent órdre á tota costa, vaidament hagués de renyir ab alguns elements de son mateix partit.

Los militars qu' ell havia arrencat de mans de la soldadesca desenfrenada, l' hi han pagat lo favor llansantlo fora de la Assamblea.

En quan á las classes conservadoras, sempre agrahidas, per donarli una proba d' estimació en la seva desgracia, han saludat la seva cayguda desde la Bolsa, ab un' alsa de un 4 per cent en los valors públichs.

Aném apuntant las lliçons de l' experiencia.

Los alfonsins están queixosos, perque 's creyan que darrera del cop d' estat vindria 'l colegial de Viena á ser lo catedràtich de la nació espanyola.

Are 's queixan y lamentan perque 'l colegial no ha vingut y perque 'l govern continua guardant lo títol de republicá.

Consólinse pensant que será aquest govern tant republicá, com son liberals los alfonsins.

Lo nom no fá á la cosa.

Al anar á trobar á n' en Salmeron per arreglar las últimas desavenencias que tenia ab en Castelar, contestá aquest, que avants de permetre que 's donés al gran orador un vot d' agrado, avants de *fer traició á la seva conciencia, de primer que s' ensorrés la patria, la llibertat y la república.*

Vulga Dèu que aquest rasgo de satánich orgull no 's compleixi en totes sas parts: la república y la llibertat ja son á terra: ¡que no hi vaja la patria també!..

Los Constituyents francesos en 1789, al ser llansats ignominiosament del temple de la lley pèls soldats de Lluís XVI, tingueren un Joch de Pilota, ahont se reuniren, y ahont posaren los fonaments de la República.

Pero ells tenian un Mirabeau, y nosaltres no contavam mes que ab una récuca de famélichs y de ambiciosos.

A guns diputats catalans, que no son cantonistas, han sigut arrestats al arribar a Zaragoza per ordre del govern.

Dels arrestats surten los desesperats.

Los carrers de Zaragoza s' han tenyit de sanch republicana.

Los valents aragonesos que tant desinteressadament havian apoyat la política d' ordre, s' han arbolat al sentir la bofetada que se 'ls ha donat desde Madrit.

Pero han tingut que sucumbir després de un combat curt pero rudo.

Derramem una llàgrima de sentiment sobre aquellas nobles víctimas.

També 'ls federals de Valladolid s' han rebelat contra 'l cop d' estat donat per en Pavía.

Pero ab una mica de paciència se n' han tornat á casa séva.

No es convenient, no, que ensangrentém mes á la pobre pátria.

Paguém ab un xich de calma la amarga experiència que hem alcanstat.

Totas las las autoritats militars de la República y 36 gobernadors civils han reconegut lo nou ordre de cosas.

Si la noticia es certa, una altra vegada torném á posar á enemichs de las nostras ideas en los puestos mes importants.

Tant sols per la paciència que ha ingut durant tants anys en García Ruiz, defensat unas ideas que ningú sustenta, mereix que se 'l premihi ab una cartera de un govern que, per mes que s' diga nacional, no representa cap principi.

«El Pueblo» periódich de 'n Gracia Ruiz deya:

«Lo cop de la matinada del 3 de janer de 1874 va exclusivament contra la República federal—Lo triunfo es de la República unitaria, porque, enténguitno tots los bons espanyols:

Aquí ja no hi cap mes solució que la República unitaria, y aquesta es la que proclaman los que han disolt l' Assamblea federa...»

En Sagasta que ni 'l nom de republica volia acceptar, al llegir aixó devia esclamar:

—Cada loco con su tema.

REPICHHS

Diu un Sagastí:

—A veure: 'm sabriau dar rahó del paradero de la República democrática federal que s' ha perdut?..

Diu un federal:

—Y vos me sabriau dar rahó de dos milions que també 's van perdre?..

Una gran innovació han introduhit lo senyors que fan d' Ajuntament en l' Administració pública,

En lloch del «Salut y fraternitat» que 's posava al peu dels oficis han determinat posarhi

l' antich «Dios guarde á V. muchos años» y per compte del tractament de «ciudadá» que 's dava á tothom, s' ha acordat usar lo «Sr. D.»

Los Srs. Dons de Ca la Ciutat han determinat ademés celebrar sessió á las tres de la tarde, porque 'ls ciutadans treballadors, no poguessin assistirhi.

Moltas son las provincias en que 'ls militars s' han incorporat dels governs civils.

Aixó es lo que volém «civilisació dels elements militars.»

En vísperas dels Reys vá còure la situació republicana federal; pero després dels Reys, los Reys encare no han vingut.

Y no vindrán á pesar de tot.

Se créu imminent una erupció del Vesubi. Aquesta noticia coincideix ab la cayguda de la República federal espanyola.

Un miracle que pot succehir:

—Apagarse 'l sol de la República democrática federal, y en mitj de las tenebras pendre per un gorro-frigi, un tupé ab mes qua que una transferencia.

Dugas cosas son dignes de compassió aquests dias:

¿Sáben quinas son?

Las potas del cabali y la visera de la gorra de un general, mes aficionat á saludar al públich que 'l mateix D. Amadeo.

Lo gobernador de Madrit ha prohibit terminantment que la premsa fassa judicis sobre 'l cop d' estat, donat pel general Pavía.

Ab aixó si que ha obrat bè:

puig fins fora un sacrifici

'l voler formar judici

de una cosa que no 'n tèn.

DELIRIS D' UN CAPELLÁ.

Es una nit tempestuosa; fins la lluna s' ha amagat avergonyida y confosa: la fosca es tan horrorosa que no s' veu correr ni un gat!

Cubreix lo mon un fosch vel, se senten sorolls fatals y 'ls llampechs son tants y tals, qu' hasta sembla qu' en lo cel fassan focs artificials.

Se senten trons tan en gran que casi de mida passa: y arriban á amohinar tant... que sembla qu' hi hagi algun sant qu' al cel se mudí de casa.

En fi es una nit terrible l' aigua cau com á barrals, lo fret es casi insufrible, lo vent entre l' arbres fibla y assota 'ls turons mes alts.

Entremitj d' un bosch de pins cansats d' anar per la serra bruts y mullats com garrins, y escampadots per 'lli terra s' están uns trenta carlins.

Un que sembla 'l capitá murmura com resant sams: va vestit de capellá: porta un trabuch á la ma y una barba de dos pams.

Per mes que fassa fredat escoltemlo un sol moment: sembla qu' está molt cremat, pus se gira tot plegat y esclama així ab ronch accent: «Germans: jacasi es massa lo sufriment que 'ns

(costa lo defensar á Cárlos per boscos y turons, rebre sustos, si tropa per un atzar s' acosta, patir des qu' el sol entra, fins que se'n va á la (posta y anar plens de miseria del cap fins als talons.

Per fortuna s' acosta lo memorable dia, que podrém ondejarne del triunfo lo pendó, castigar dels contraris la negra villanía y restablí ab gatzara, contento y alegría, lo tribunal invicte de Santa Inquisició.

En tant felis jornada per gloria del altíssim, quans hem de fusellarne per celebrá l' con-

(tent!.. será un dia de triunfo, un dia glorióssim, tornaré á haberhi frares qu' ab sentiment puríssim darán la sopa al pobres qu' ara per qui estem (fent.

Llavors per no tornarne se 'n anirán las (penas: a qui «llibertat» cridi se'l ompla de crostons, fins que no tingan gota de sanch las sévas venas y ab vestas y misteris y cristos y cadenas per la semana santa farém las professons.

Qui ab nosaltres no pensi debem hasta (trinjarlo, fins que convensut quedi que 'ns sobra la rahó, debem sé' inexorables ab qui vulga salvarlo y á tot republicá debem exterminarlo fins á la quarta, quinta y sesta generació.

Deu fassa que s' acosti la tan volguda diada en que poguem lligarne los homes ab un fré, Deu fassi que ben promte se 'n vegi coronada, ab la brillant corona de cent reys heredada, la closca venerable del gran Cárlos Seté.»

Aixo digué ab entusiasme quan de promte misteriosa, soná una véu armoniosa qu' ell va escoltar ab anhel. Y li diguè: calla, calla, y no sigas tan tanasa, que no saps tu que brams d' ase no logran may pujá al cel!

IGNASI TRONTOLL.

Inlaterra y Alemania havent convingut posar sos exércits en péude pau, sembla que han acordat cedir l' armament que 'ls sobrava á Portugal.

Entre las nacions europeas, Portugal me fá l' efecte d' aquells xicots que van á recullir burillas.

Las botigas del carrer de la Llibertat, quan vá proclamarse la república estavan tancadas.

Quan lo cop d' estat, permaneixian obertas. ¿Es que se 'n anavan los ciutadans y venian los senyor dons, y aquest son los que fan mes gasto?

A tots los membres de la casa d' Orleans, lo govern francès los ha dat una ó altre graduació en l' exércit.

En virtut d' aixó ja tenim á n' en Montpensier coronel d' artillería del govern francès. ¡Si carregaré 'ls canons ab taronjas!

Lo governador de Madrid ha suprimit alguns periódichs carlins y ultra-federals, ab tant rigor, que ni 'ls ha deixat dar la acostumada fulla de despedida.

Aixó si que es obligar á fer als altres lo mateix que un fá.

¿Fá 'l govern república á la francesa, es á dir república sense republicans? Donchs, apa, que 'ls periódichs suprimitos se despedeixin á la francesa... Aquí no hi ha més!

Los radicals no volian formar part del ministeri, perque no se 'ls donava la cartera de governació, que per fer eleccions es la millor cartera.

Pero en Pavia 'ls amenassá ab que sino acceptavan faria un govern de generals y enviaria coronels de governadors á totes las provincias...

¡Viva 'l garbo!

AVIS IMPORTANT.

Está acabantse d' arreglar l'Almanach de LA CAMPANA DE GRACIA.

Sortirá dintre de pochos dias plé de caricaturas, retratos de personatjes célebres y xíspejants escrits.

Devem fer públich que son molts los pedidos que tenim fets, y recomenar als rostres corresponsals, si no volen quedar sense, que no s' adormin.

Després que no 'ns digan que no 'ls havem avisat.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR de la Campana.

Han enviat xaradas ó endavinallss dignes de insertarse 'ls ciutadans B. M. O., Tres de secas,

Gestus, Tereseta Intentas, Pau Pallús, Manel Mirapeix y Pimpom.

La endavinalla del ciutadà Fabalet de Suria pot arreglarse; pero en cambi no poden anar per mal versificadas, foscas, vellas ó facils de endavinar las dels ciutadans O. Lojup Srellonarg, Un que déu y no paga, Quimet del bolado, Un sabi per forsa, Noy de las barras y Jordi Bordi Nirinich.

Ciutadà Pau Pallús: Aprofitarem un epigrama dels dos que 'ns envia.—Tereseta Intentas. Com l' altre senmana trobem que lo que 'ns envia es copiat.—Tres de secas. L' hi agra him lo que 'ns remet: procurarem complaure'l com mes aviat millor.—Pimpom. Insertarem l' epigrama que 'ns remet.—Boixompifaig. Igualment l' hi dihem respecte á la seva poesia.—Joan Titas. Y per lo que fá al seu quento, lo mateix.—Manel Mirapeix. A causa d' estar la seva carta molt mal ciosa s' ha estripat una gran part de lo que 'ns enviava: molt hi ha que s' ha conservat y que pot insertarse; pero torniu á remetre.—B. M. O. ¿Sab que trobem los seus epigramas bastant fluixos?—Fabalet de Suria. No poden insertarse las sevas cantarelles.—O. Lojup Srellonarg. Tampoch pot insertarse la seva cantarella per mal versificada.—Benet de la Barca. Será servit.—Jayme. La seva poesia la trobem molt ramplona.—Jordi Bordi Nirinich. No pot pas anar lo que 'ns envia.—Mossen Trafica. Lo que 'ns va remetre ja 'u veurá en l' Almanach: lo que novament nos ha remés mirarem de insertarho.—R. E. B. y Amigo. Aprofitarem ab molt gust la seva correspondencia nea. Are que 'u passin bé.

SOLUCIÓ

á las dos xaradas y á l' endavinalla del número anterior.

Se pot ben fer un E-PI-GRAMA de lo que fá un de SO-TA-NA; pero no vull perdre TEMPS que á n' á mi 'l ferho no 'm vaga.

JOAN TITAS.

Ha endavinat las tres solucions tal com venen consignadas lo ciutadà Boixompifaig.

Las han endavinadas traduhint l' endavinalla per pensament en lloch de temps los ciutadans Tomaset de ca la Irene, un frega rajolas y 'ls esperitistas del Masnou; y traduhintla per vent los ciutadans Oncle de la Catarina, Tereseta Intentas y Gestus.

Han endavinat las 1.ª y 2.ª los ciutadans Tres de secas, Un que va á tocar la guitarra, Un espanyol, Tergila, Nasi de la Mingo y Fabalet de Suria.

XARADA

I.

¡Ay dos quarta de ma vida, nena de las camas tortas, chata y quarta repetida!
¿Tu no sabs que he dat á dida lo meu nom de PICAPORTAS?..

L' incógnit que m' ha robat lo meu pseudonim hermós, digas nena, ¿no 's vritat que havent comés tal pecat mereix una quarta dos?

—La mereix per brut, Peret, mes no 't vulgas enfadar, pren l' *hi dos* que fá molt fret y no 't *dos tersa* l' airet, dom la *tot* que 'm vull mular.

POLICARPO.

II.

No aprobo de cap manera lo que á Madrid féu lo *tot* pus, lo que es *prima*, *primera* y lo que 's *segona*, *dos* que jo sempre soch així, ¿tres *hi*, digui tinch rahó? ¿per eixa *dos tres* ha d' anar? —*tersa*, mi 'm sembla que no aixó no fa lliberal aixó no ho pot aprobár lo *tres dos* que va cridar ¡LA VOLUNTAT NACIONAL!

GESTUS.

ENDAVINALLA.

(Nova invenció.)

Llensa un sospir y després una nota musical anyadeixi, y desseguida, que 't dona vida veurás.

PAU PALLÚS.

(Las solucions en lo próxim número.)

Imp. de la V y F de Gaspar, Ataulfo, 14.

I. Lopez, editor, Rambla, 20.

¡¡ALTO!! ¡¡ATENCION!!

HA SALIDO YA

VALE SOLO UN REAL.

Año 11 y 12 de su publicacion plagado de speantes caricaturas y escritos humorísticos.

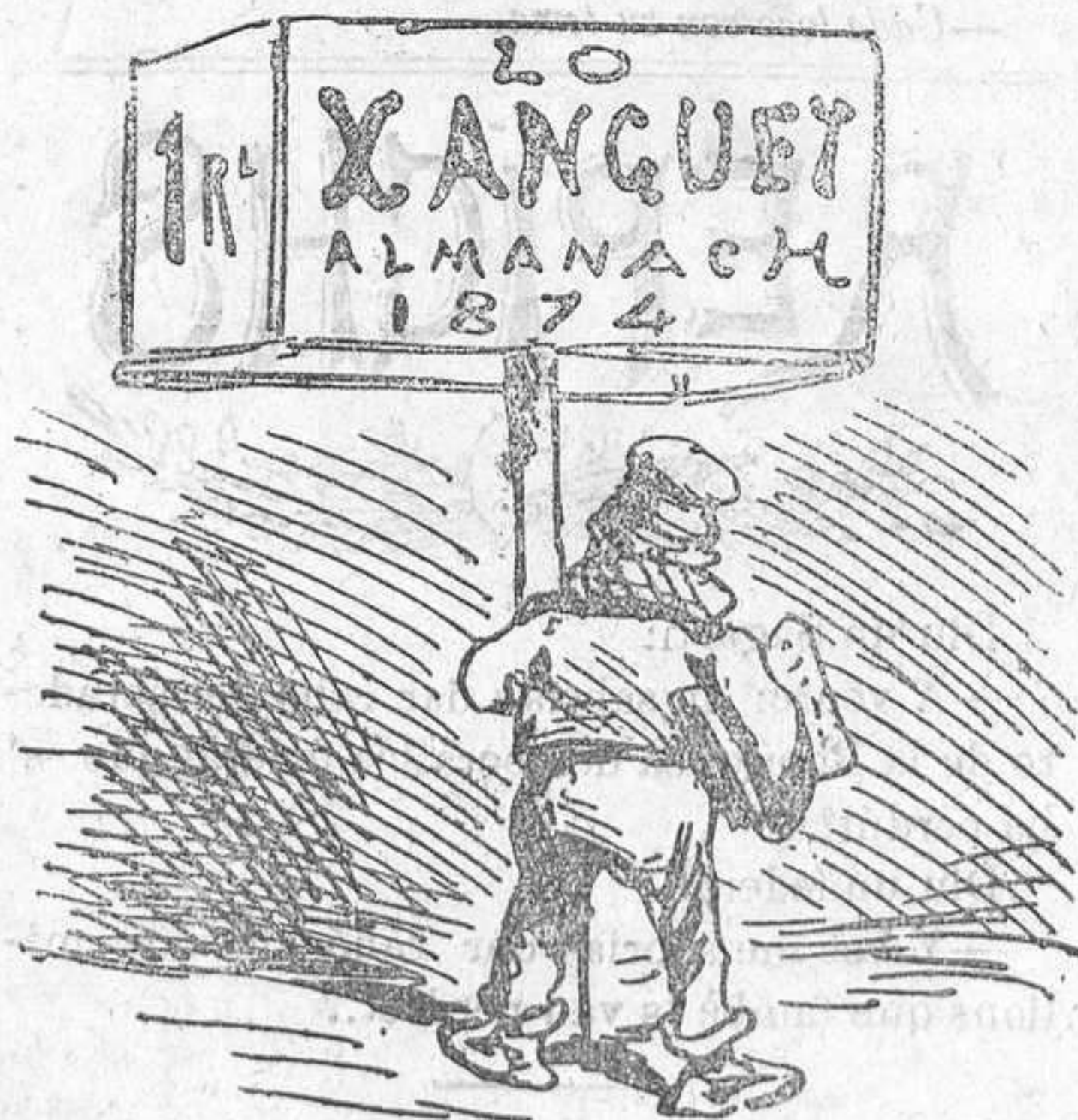
ESTÁ EN PREMPSA LO

Dintre uns quants dias surtirá plé de caricaturas, retratos de personatjes célebres y xíspejants escrits.

VALDRÁ SOLS UN RALET.

HA SALIDO YA

Escrit ab molta xispa per varios gats dels freres y enllustrat ab molts caricaturas.

SOLS VAL UN RAL.

Tothom que vulgui adquirir ditas publicacions, tant los corresponsals y particulars de fora com de dins, que las demanin al ciutadà I. Lopez editor, Rambla del Mitj número 20, Barcelona.